COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE cpsf.info

30

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

I. KALNIȚKI

Sfîrșitul orașului subteran

***

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

I. KALNIŢKI

SFÎRŞITUL ORAŞULUI SUBTERAN

Traducere din limba rusă de Margareta Roman
şi D. Manu

*
* *

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
30

REZUMATUL FASCICOLELOR PRECEDENTE:

Arctica. Spărgătorul de gheaţă „Dniepr" se îndreaptă spre U.R.S.S. În apropierea Insulei Pescarilor, secundul Ustin Petrovici Ribnikov, singurul supravieţuitor al submarinului sovietic „Delfinul", îşi aminteşte de clipele în care submersibilul fusese scufundat prin acele locuri în anii războiului.

„Dniepr" salvează de pe un sloi de gheaţă pe tînărul negru monian Harry Gould. Acesta povesteşte cum a evadat din Oraşul Subteran (situat într-un loc necunoscut din Arctica), unde, împreună cu mii de alţi deţinuţi, era pus de hitlerişti să muncească la exploatarea unor zăcăminte de uraniu. Acolo a cunoscut un inginer de marină pe care, fiindcă era rus, îl numea Raş.

Ribnikov e invitat de inginerul Lev Solnţev (fiul unui tovarăş care pierise cu „Delfinul") să participe la o expediţie în Arctica, unde trebuia experimentată o maşină de transport ideală, denumită „Svietoliot". Acest aparat, pe lîngă o foarte mare viteză, se deplasa în văzduh ca un avion, se scufunda în adîncul mării, luneca pe gheaţă. În plus, prin folosirea „electronitului", un combustibil special, putea funcţiona practic nelimitat.

La expediţie mai iau parte prof. N. G. Irinin, Nadejda, soţia lui Solnţev, şi Gould, devenit cetăţean sovietic.

După înfrîngerea hitleriştilor, conducerea Oraşului Subteran au preluat-o roşcovanul Johann Blaufisch, devenit Jonnathan Blackpig, zis şi Johnny Norocosul, şi fostul gauleiter Oscar Kreitz, devenit Connolly — care, prin intermediul lui Charly Hustings — alias Bătrînul Marabu, aveau să servească interesele lui Mengs-senior, unul dintre cei mai mari afacerişti din Monia.

Conduşi de Raş, deţinuţii organizează o răscoală. Connolly aruncă în aer intrarea submarină a oraşului.

Însoţit de un grup de tîlhari, Johnny porneşte cu avionul spre Oraşul Subteran. Silit de furtună, avionul aterizează pe o insulă acoperită de gheaţă. Fiind lipsiţi de provizii, Johnny se hotărăşte să-şi lase complicii în voia soartei. Ucide pe doi dintre ei. Ceilalţi jură răzbunare.

LUCRĂRILE CARE VOR APĂREA ÎN COLECŢIA „POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE"

Nr. — 31 — 32 — 33 „SFÎRŞITUL ORAŞULUI SUBTERAN" — roman

de I. Kalniţki

Coperta - desen: D. Ionescu

(Continuare din numărul trecut)

— Ce ai de gînd să faci? îl întrebă Irina.

— Vreau să văd, poate aflăm ceva despre Oraşul Subteran. Sînt acolo probabil şi oameni sovietici, şi chiar de-ar fi numai Raş, nu putem admite să fie chinuiţi atîţia oameni acolo. Am să raportez totul guvernului nostru.

Comandantul „Svietoliotului" dispăru în cabina de comandă.

...O ceaţă deasă, cenuşie, acoperise oceanul. Deasupra mării se dezlănţuise viscolul. Pe ecranul radioochiului se perindau în goană cîmpuri de gheaţă vechi de mai mulţi ani, întretăiate ici-colo de crăpături înguste şi de ochiuri mici de apă.

Deodată Ribnikov strigă:

— Pămînt!

Numai un ochi de marinar polar putea să distingă în masa de gheaţă marină un petic de pămînt, de asemenea acoperit complet de gheaţă.

„Svietoliot" se opri în aer, deasupra insulei.

Dar probabil că nu rămăsese imobil, ci se lăsa încet în jos, deoarece imaginea insulei de pe ecran se făcea din ce în ce mai mare. Curînd contururile ei deveniră vizibile nu numai pentru Ribnikov. Suprafaţa insulei părea de o culoare mai deschisă decît gheţurile compacte care o înconjurau, iar de-a lungul ţărmului se întindea o bordură lată de blocuri masive de gheaţă.

Insula se întindea ca o fîşie lungă de cel puţin patruzeci de kilometri — de la est spre vest. Lărgimea ei nu trecea de şapte-opt kilometri. Partea estică a insulei era mult înălţată. Acolo era întretăiată de un lanţ de munţi care cobora brusc în mare. Din munţi venea la vale un gheţar enorm, care acoperea întreaga insulă. Numai la marginea sud-vestică se zărea o fîşie de culoare închisă, pe care Ribnikov o luase la început drept o crăpătură adîncă în gheaţă. După ce „Svietoliotul" se lăsă şi mai jos, el constată că acest ţărm stîncos, neacoperit de gheţuri, n-are o lungime mai mare de doi kilometri.

Solnţev observă cel dintîi cîteva puncte negre în această parte a insulei.

— Construcţii, spuse el sigur. Insula este locuită.

— Atunci nu-i insula asta, îl contrazise Harry. Insula pe care o căutăm e locuită numai sub pămînt. N-am auzit niciodată despre oameni care să locuiască pe suprafaţa acestei insule.

— Parcă nu puteau fi fără să știți voi, îi aminti Ribnikov. Uiți în ce condiții trăiați?

Solnțev îngîndurat își ciocănea genunchiul cu degetele.

— Spune, Ustin Petrovici, insula asta e însemnată pe hartă?

Ribnikov dădu nesigur din cap.

— Nu știu să fi trecut vreo expediție polară prin această parte a Oceanului Înghețat. În orice caz, nu a fost anunțat nimic oficial, iar din avion e aproape cu neputință să observi insula. Zile senine sînt foarte rare pe aici... Da, probabil că noi sîntem cei dintîi care vom anunța lumii existența acestei insule.

— Înseamnă că trebuie să vizităm acest pămînt, hotărî Solnțev. Să aflăm cine-s locuitorii și cu ce se ocupă... Așadar, coborîm pe un pămînt descoperit de noi.

După două minute, „Svietoliot" ateriză pe un platou de gheață și, dînd drumul schiurilor, porni în goană spre capătul sud-vestic al insulei. Mașina sărea ușor peste crăpături și zbura peste movile.

Ca un vîrtej trecu prin fața colibelor — nu erau mai mult de douăzeci — și stopă brusc lîngă o clădire mai mare, construită din bîrne groase. Contrar așteptărilor lui Solnțev și ale prietenilor săi, nici această construcție nu amintea cu nimic o construcție de mină; cu atît mai puțin vreuna din celelalte cocioabe sărăcăcioase ar fi putut să mascheze intrarea într-o subterană, dacă aceasta ar exista într-adevăr.

Cîinii de lîngă colibe începură să latre speriați. Din uși sau de după colțuri se iveau oameni înfășurați în blănuri, care priveau curioși arătarea ce trecuse prin fața lor. Unii se apropiau încet, codindu-se. Vădit lucru: frica le era mai tare decît curiozitatea.

Lev coborî din mașină. Văzînd un om, locuitorii insulei prinseră curaj și se apropiară. Erau eschimoși.

— Bună ziua! spuse Lev.

Nimeni nu-l înțelese. Lev repetă salutul în alte limbi pe care le cunoștea. Eschimoșii tăceau. Numai cînd Irinin rosti salutul în limba germană, unii din ei îi răspunseră.

— Spuneți, prieteni, cum ați ajuns aci? îi întrebă Irinin pe nemțește.

Un bătrîn eschimos, care se apropiase mult de „Svietoliot", privi îngrijorat înapoi și, fără să scoată o vorbă, arătă spre construcția de bîrne.

Lev avu timp să zărească în fereastră o față albă cu nas roșu, care se ascunse repede după perdea. Observînd și ei acest lucru, eschimoșii se îndepărtară de noii veniți. Mai mult încă — se prefăceau că nu înțeleg întrebările lui Irinin.

— Am impresia că va trebui să ne adresăm persoanei cu nasul roșu, spuse Solnțev. S-o vizităm atunci!

Îl rugă pe Harry să aibă grijă de mașină și, apropiindu-se, bătu în ușă. (Nadea, Irinin și Ribnikov rămaseră mai la distanță, mă rog, ca musafirii nepoftiți). Dar nimeni nu răspunse. Lev mai bătu o dată. Abia atunci apăru în ușă o femeie extrem de grasă, cu obrajii bucălați și rumeni. De sub fruntea îngustă priveau niște ochi foarte vioi. Femeia zîmbi și cu un gest îi pofti înăuntru.

Ușa se deschidea de-a dreptul în bucătărie. Înăuntru era cald, mirosea a pește, a vopsea proaspătă și cafea. Femeia oferi niște scaune simple, fără rezemătoare, și dispăru după o ușă interioară.

Stăpînul nu se lăsă mult așteptat. Ieși cu pas ușor în toată splendoarea grandoarei sale: chel, cu nasul lung și roșu, miop, cu burta mare și obrazul slab. Purta un frac demodat, caraghios, o cămașă scrobită, gălbejită de vreme, cu gulerul înalt, care îi ținea sus bărbia zbîrcită. Partea de jos a corpului era mai puțin impunătoare: pantaloni din piele de focă și niște cizme moi, de morsă.

Gazda se opri în prag și încercă să-și aplece capul în semn de salut, gulerul tare însă îi intră în fălci, făcîndu-le să-i atîrne înlături ca la buldogii pur sînge.

— Bun venit pe insula mea, domnilor, li se adresă el în englezește, dar cu un pronunțat accent nemțesc.

— Vă mulțumim, domnule... Solnțev făcu o pauză, așteptînd ca interlocutorul lui să-și spună numele, însă acesta tăcu. Permiteți-mi să mă prezint: sînt conducătorul unei expediții polare a Uniunii Sovietice, iar aceștia sînt tovarășii mei.

— Îmi pare bine! răspunsul nu sună deloc prietenos. Și cu ce scop a sosit expediția dumneavoastră pe insula mea?

— Scopul nostru e pur științific, se grăbi să-l asigure Solnțev. Am zărit întîmplător această bucată de pămînt și, cum nu este însemnată pe nici o hartă, am hotărît s-o explorăm. Pentru aceasta avem autorizația guvernului țării căreia îi aparține acest sector al Arcticei.

Nasul gazdei se înroși parcă și mai tare. O privire posomorîtă îi învălui pe noii veniți.

— Mă scuzați că sînt nevoit să vă primesc în bucătărie. E singura odaie încălzită. N-am putut să aduc la timp transportul de combustibil. Toamna trecută marea a înghețat prea devreme. Vă rog să țineți seamă de aceste condiții neobișnuite și să mă scuzați. Imediat se va servi cafeaua. Vă rog, luați loc.

Femeia începu să se agite. Aruncă în vatră niște lemne, luă de pe plită ceainicul cu cafea, dar îl puse imediat îndărăt; alergă în altă cameră și se întoarse cu niște cești. Apoi duse ceștile îndărăt și se întoarse cu o față de masă pe care vru s-o aștearnă. Se vedea însă că are o idee prea vagă despre felul cum ar trebui făcut acest lucru.

— Rămîneți mult timp aici? se informă Nasul Roșu.

— Nu, răspunse Solnțev. Cred că în două zile termin fotografierea topografică a insulei.

— Două zile?! întrebă din nou Nasul Roșu.

— Cel mult două zile, confirmă Solnțev.

Fața gazdei se lumină puțin.

— Și ce nume aveți de gînd să-i dați acestei insule?

— Nu ne-am gîndit încă.

Gazda își îndreptă trupul și începu să vorbească cu aerul unui rege care binevoiește să stea de vorbă cu trimisul unei țări străine.

— Vă atrag atenția că această insulă este descoperită de mine, că locuiesc aici de douăzeci de ani și că, prin urmare, ea îmi aparține mie. Sînt singurul stăpîn aici. Acest lucru a fost recunoscut de toți cei care au mai vizitat insula mea înaintea dumneavoastră.

— Sînteți supus al vreunei țări? îl întrerupse Solnțev.

— Nu, îi răspunse semeț Nasul Roșu. Eu mă supun numai mie și Domnului, al cărui cuvînt îl propovăduiesc printre acești bieți eschimoși lipsiți de lumina adevărului. Lumea păcatului m-a dat uitării și nici eu nu mai doresc să mă gîndesc la ea... Țara de care ați amintit adineauri și căreia îi aparțin, chipurile, aceste întinsuri pustii nici nu bănuiește existența acestei insule. Cu toate acestea, dumneavoastră nu aveți dreptul de a ridica aici pavilionul acestei țări și nici al stimatei dumneavoastră țări.

— N-avem de gînd să facem acest lucru, îl asigură Irinin.

Nasul Roșu își luă o poză și mai trufașă.

— În acest caz... Dacă soarta a hotărît ca insula mea să apară pe hartă... această diabolică invenție a păcătoșilor inveterați — iar Dumnezeu mi-e martor că sînt din toată inima împotriva acestui lucru — atunci ea va apare numai sub numele de „Insula lui Robinson Polar". Vă este clar, sper, că acest Robinson Polar sînt eu. De altfel, cu acest nume vă rog să vă adresați subsemnatului.

Abia ținîndu-și rîsul, Solnțev îi spuse:

— Foarte bine, domnule Robinson Polar. Puteți fi sigur că n-o să vă pricinuim nici un neajuns. Iar ca să vă convingem că noi nu urmărim decît un scop pur științific, vă propun să ne însoțiți mîine, cînd vom face fotografierea din avion a insulei. Veți putea, cu acest prilej, să vă examinați insula de la înălțimea unui zbor de pasăre.

Nasul Roșu își ciuli urechile.

— Ați venit cu un avion? Unde este?

— În fața casei dumneavoastră.

Robinson Polar se uită repede pe geam. Chipul lui se posomorî.

— Faci glume proaste, tinere. Dacă m-am retras de lume, asta nu înseamnă că nu știu nimic despre ea. Sub fereastra mea se află o aerosanie, ce-i drept, de construcție perfecționată. Dar nu puteți pretinde că ați sosit cu ea din Uniunea Sovietică! Și cu atît mai puțin că veți zbura cu ea deasupra teritoriului meu?!

— Ba tocmai din mașina asta vom studia insula dumneavoastră, îl asigură Solnțev. Așadar, dacă n-aveți nimic împotrivă, venim mîine să vă luăm. Pînă atunci avem cu totul alte treburi, care n-au nici o legătură cu posesiunile dumneavoastră.

— Nu îndrăznesc să vă rețin, îi răspunse foarte rece Robinson Polar. Vă aștept mîine.

Peste un minut, în strigătele entuziasmate ale curioșilor, „aerosania" porni direct spre mare.

Deodată eschimoșii începură să strige și, dînd din mîini, tulburați, o rupseră la fugă după „Svietoliot".

— Stați! E o prăpastie! Opriți-vă!

Dar, luînd viteză din ce în ce mai mare, mașina se îndrepta „spre pieire". Iată că a ajuns pe creasta dincolo de care cobora

o prăpastie de două sute de metri. Dar mare fu mirarea acestor naivi spectatori cînd, sub ochii lor, mașina își luă ușor zborul către cer și după cîteva secunde dispăru în nori!

Mult timp mai rămaseră eschimoșii să pălăvrăgească sub fereastra aceluia care se socotea stăpînul insulei și nu se împrăștiară decît atunci cînd grăsuna prietenă a Robinsonului Polar cu nas roșu apăru în pragul casei de bîrne:

— Stăpînul vostru muncește, strigă ea, iar voi gîgîiți aici ca niște gîște primăvara. Marș de-aici! La lucru!

Și într-adevăr, cel care propovăduia cuvîntul Domnului în Arctica muncea în clipa aceea cu sudoarea frunții. Aplecat în fața unui post de radiotransmisiune, într-o odaie din dos a casei sale, el striga emoționat în microfon:

— ...Și sania s-a dovedit a fi un aparat zburător cu o viteză colosală! Am însă impresia că asta nu-i totul, cred că are și alte funcții. De la bolșevicii ăștia te poți aștepta la orice... E adevărat că la suprafață ei nu pot observa nimic, dar... mai știi? Cine poate să garanteze? Țineți seamă, domnule general, că ei mă socotesc drept un aiurit care a fugit de lumea civilizată în Arctica pustie. Că propovăduiesc pe-aici creștinismul printre păgînii-eschimoși. Ha-ha-ha!... Mîine vin din nou. Ei sînt cinci, iar eu sînt singur, nu pot să fac nimic. Dumneata ești mai interesat decît mine ca lumea să nu afle nimic despre insulă, iar avioane de vînătoare dumneata ai, nu eu! Ai înțeles? Nici urmă să nu rămînă. Și dacă află bolșevicii ceva, spunem că a fost o greșeală: un avion necunoscut a apărut în sectorul nostru al Arcticei... Mîine însă avioanele dumitale să stea frumușel la baza lor, că mîine îi însoțesc și eu. Înțelegi? Apăr interesele domnului Robinson Polar. Și, în general, aviatorii dumitale să se asigure mai întîi că nu mă aflu și eu printre ei și abia atunci să acționeze...

SUB APĂ

— Tare aș vrea să știu exact ce-i zace ăstuia în burtă! gîndea Irinin cu glas tare. Să fie oare într-adevăr misionar? Sau vreun rezident al unei puteri imperialiste? Al Moniei, de pildă. Că Monia are destule baze militare în Arctica. Nu folosește oare și această insulă pentru scopurile ei agresive? Suprafața insulei — este un aerodrom natural destul de bun. Gheața e netedă... Dar ce nevoie ar avea de un rezident pe o insulă cu o populație de cîțiva eschimoși? Trebuie să mai fie ceva... Nu cumva de aceea își ascunde naționalitatea? Doar vorbește englezește...

— Cu accent german însă, adăugă Nadea.

— Indiscutabil că-i german de origine, zise Irinin. De altfel nu-i de mirare: mulți dintre foștii hitleriști vorbesc azi engleza. Sub oblăduirea Moniei pot doar să-și vadă de vechile lor treburi.

— După mine, reflectă Solnțev, altceva este important pentru noi acum... Domnul... hm, da... Robinson Polar ne-a primit

rezervat și fără pic de prietenie. Și totuși s-a declarat imediat de acord să ne însoțească mîine. Nu vi se pare ciudat, tovarăși?

— Păi de ce să nu fie de acord? mormăi Rîbnikov. De sus doar nu se vede nimic...

— E foarte adevărat, dădu din cap Solnțev. M-am gîndit și eu la asta. Dacă la suprafață ar fi existat vreun indiciu că în adîncimile insulei se petrece ceva, el ar fi căutat să scape de noi cît mai repede. Intrarea în Orașul Subteran se află însă sub apă...

— Da, da, sub apă, confirmă Harry.

„Svietoliot" coborî lin pe gheață. Solnțev și Irinin ieșiră din mașină și începură să măsoare grosimea gheții. Ajungea aproximativ pînă la trei metri și un sfert.

— Dragă Nikita Galaktionovici, spuse Solnțev, notează, te rog, în procesul-verbal că începem încercarea „Svietoliotului" între ghețuri și sub gheață.

— Ce ai de gînd să faci? îl întrebă Irinin.

— Să vă arăt încă o particularitate a „Svietoliotului", aceea de a forța gheața și de a putea pătrunde în adîncimile oceanului.

Urcară iarăși în cabină. Solnțev trecu în cabina de comandă.

Din prova „Svietoliotului" ieși o țeavă cu niște trompe la margini. Două jeturi subțiri de flacără albă pătrunseră șuierînd în gheață, formînd două găuri late de o palmă, iar cînd mașina se puse în mișcare, flăcările tăiară gheața ca un cuțit, pe toată grosimea ei.

După ce tăie astfel gheața într-un pătrat, „Svietoliot" se ridică în aer și, coborînd în picaj, împinse spre adînc calupul de gheață și dispăru în copca formată; apoi se deplasă înlături, lăsînd gheața să se ridice la loc.

Mașina porni cu precauție pe sub apă, spre țărmul stîncos al insulei. O rază puternică de lumină dibuia fiecare adîncitură, fiecare crăpătură din acești întunecoși munți submarini.

Dar nu găsiră nimic care ar fi putut fi o intrare în Orașul Subteran. Nici urmă din construcțiile despre care povestise Harry.

Atrași de lumina puternică, locuitorii adîncurilor mării se năpustiră din toate părțile asupra „Svietoliotului". Un calcan lung și plat se zgîi cu ochii lui înghețați în oglinda reflectorului și, orbit, rămase țintuit locului, nemaiputînd să evite primejdia. Mici cîrduri de bibani cu evantaiele aripioarelor desfăcute se agitau în conul de lumină.

„Svietoliot" porni de-a lungul coastei mai întîi spre est, apoi, după ce ocoli un promontoriu, spre vest și nord-vest. Curînd se pomeni într-un mic fiord care pătrundea pe o lungime de aproximativ doi kilometri spre inima insulei. Pe ambele părți ale „Svietoliotului", la o distanță de douăzeci-treizeci de metri, se înălțau pereți aproape verticali. Totuși nu găsiră nici o urmă de Oraș Subteran, nici un semn de existența unor vieți omenești... Și totuși fiordul reprezenta un loc excelent pentru construirea unei intrări subterane...

Cîteva ore mai tîrziu, într-un golf de mică adîncime de pe coasta nordică, „Svietoliot" dădu de resturile unui submarin scufundat.

Deodată Harry începu să strige :

— Uite ! Acolo... e intrarea !

El arăta spre o stîncă pe care se sprijinea pupa schilodită a unui submarin. Deasupra lui, în stîncă, se vedea o deschizătură absolut rotundă, dovadă că era făcută de mînă omenească.

— Da, pare să fie o intrare în subterane, rosti Solnțev căutînd să-și ascundă emoția.

Fiecare dintre ei ar fi vrut să plece în recunoaștere. De aceea trebuiră să tragă la sorți. Excluzîndu-l pe Solnțev, șeful expediției, și pe Nadea — pentru care nu exista un costum de scafandru potrivit — toți ceilalți, Ribnikov, Irinin și Harry, își încercară norocul...

Capătul rupt al chibritului îi reveni lui Harry, și toți începură să-l pregătească de drum. În costumul greoi de scafandru, semăna cu un monstru marin din basme.

Coborî prin trapă în camera de evacuare, ermetic închisă, care se afla între pereții fuzelajului și ai cabinei mari, iar de acolo fu împins afară de presiunea puternică a aerului comprimat.

După ce se ridică neîndemînatic în picioare, scafandrul lipsit de experiență se îndreptă cu pași greoi spre submarinul înecat. Șovăind, el începu să se cațere pe pupă. În acest moment, Solnțev îi transmise prin aparatul ultrasonor :

— Harry, ai uitat instrucțiunile. Nu lucra cu mijloace primitive. Închide supapa și te va împinge aerul în sus.

Harry tresări surprins cînd auzi cuvintele lui Solnțev. El și uitase că în cască e montat un aparat ultrasonor, prin care poate păstra permanent legătura cu prietenii. Harry începu să rîdă vesel.

— Foarte bine ! Mai spuneți-mi ceva, Lev Leonidovici !

Solnțev îi atrase atenția să nu uite nici un moment de supapa care reglează presiunea aerului în costumul de scafandru.

Harry își ridică mîna enormă în mănușa metalică, pipăi supapa și apăsă pe butonul mecanismului. După două minute, umflîndu-se ca un balon, el se desprinse de fund. Cățărîndu-se pe teșiturile stîncii, Harry ajunse în dreptul deschizăturii rotunde și vru să intre. Uitînd însă de volumul pe care-l căpătase, se trezi prins acolo.

Ribnikov și Nadea, care îl urmăreau din cabina de comandă, nu-și putură stăpîni rîsul.

— E hazlie priveliștea, într-adevăr, interveni Solnțev, dar nu uitați că nu-i lipsită de primejdie. Costumul poate plesni și atunci nu știu cum l-am mai putea ajuta. Fii atent, Harry !...

Harry dădu drumul aerului de prisos, ce se strînsese în costumul de scafandru, și, salutînd cu mîna „Svietoliotul", dispăru în deschizătură.

— Nu trebuia să-l lăsăm pînă nu-şi însuşeşte bine instrucţiunile, spuse Soinţev. Uite, iar a uitat ceva. Ei, Harry! strigă el în microfon. Aprinde-ţi lanterna! Butonul se află lîngă încheietura mîinii stîngi.

REVOLTA IA PROPORŢII

Conducîndu-şi oamenii prin puţurile oarbe părăsite, Raş pătrunse în cel mai de sus orizont activ al minei — prin partea de sud —, iar Iankovski, folosindu-se de treptele puţului central, sosi cu grupul lui în acelaşi timp, venind dinspre nord. Paznicii luaţi prizonieri mergeau abătuţi înainte.

Între timp, potrivit ordinului dat de rus, mici detaşamente armate intrau în galeriile laterale din toate orizonturile, şi, fără să întîmpine vreo rezistenţă serioasă, îi dezarmau pe paznici şi-i eliberau şi înarmau pe deţinuţi.

Planul profesorului Paulsen se dovedi exact, şi răsculaţii nu pierdeau timp deloc pentru recunoaşterea terenului.

Din toate cotloanele Oraşului Subteran, răsculaţii se îndreptau spre orizontul superior. Ei cîntau, dansau, strigau şi nu mai ştiau cum să-şi manifeste bucuria. Pentru prima oară în atîţia ani, feţele istovite surîdeau şi străluceau de fericire. Unul din ei, după ce-şi rupse de pe piept plăcuţa cu număr, strigă:

— Mă cheamă Jean Boitier!

Din toate părţile răsună ca răspuns:

— Pe mine John!

— Pe mine Maurice!

— Pe mine Ştefan!

Un om cu spete late şi păr cărunt se aşezase pe o piatră, cu o bîtă în mînă, şi, legănîndu-se într-o parte şi-n alta, plîngea cu hohote.

— Ce-i, prietene, ce-i cu tine? îl întrebă Raş.

— Mi-am uitat numele...

Rusul începu să-i înşire tot felul de nume ce-i veneau în minte, omul gemu însă:

— La noi nu există astfel de nume!

— Eşti francez?

— Nu, danez...

Raş continuă să-i înşire toate numele daneze pe care le ştia. Cînd pronunţă numele de „Olaf", danezul tresări emoţionat:

— Stai! Stai puţin! Aşa mi se pare că mă cheamă.. Sau poate pe fratele meu?...

— Ba nu. Cred că dumneata eşti Olaf. Ochii săi străluceau umeziţi: Dă-mi mîna, prietene Olaf! Te felicit... Eşti din nou om.

— Îţi mulţumesc! îi răspunse cu căldură danezul. Dar dumneata ce eşti, Raş?

— Eu sînt rus.

— Sovietic! exclamă Olaf ridicîndu-se în picioare.

Îi puse lui Raş mîna pe umăr şi-l privi în ochi:

— Îţi mulţumesc! rosti cu glas tremurat danezul. Îţi mulţumesc din suflet!... Mi-am uitat aici numele, dar n-am uitat că

în lume există țara sovietică și comuniștii... Îi strînse cu căldură mîna rusului. N-am uitat că există Moscova !...

Raș vru să-i răspundă, dar în acel moment răsună megafonul :

— Atențiune ! Atențiune ! Atențiune !

Connolly le cerea răzvrătiților o supunere oarbă și-i amenința că va lua măsuri drastice.

Morot se urcă pe o piatră și agitîndu-și arma căuta să acopere glasul megafonului :

— Prieteni ! Astea-s fleacuri ! Nimeni n-o să-și predea arma ! Așa e ?

— Așa e ! Așa e ! Moarte călăilor ! Moarte ucigașilor ! Înainte !

Un bubuit surd răsună în subterană. Pămîntul se cutremură sub picioare, pietre se desprinseră de pe pereți.

Comandantul se ținuse de cuvînt...

Morot nu conteni nici o clipă să le vorbească oamenilor :

— Tovarăși, e cu neputință să fi aruncat în aer ultima ieșire ! Trebuie să mai existe o altă ieșire și noi o vom găsi cu orice preț !

Raș adăugă calm :

— Și dacă n-o găsim, străpungem o ieșire nouă.

Comandantul blestematei ocne fasciste susținea că singura cale spre orizontul administrativ sînt cei patru sute de metri ai puțului central. Raș se convinsese că nici ei, fasciștii, nu cunoșteau bine labirintul subteran. Connolly știa numai ce s-a construit de cînd e el aici, iar toate cîte s-au făcut înaintea lui — toate galeriile și puțurile oarbe părăsite — sînt și pentru comandant o taină ca și pentru răsculați. Trebuie să mai existe vreun puț părăsit. Poate chiar sistemul de puțuri oarbe, de care s-au folosit răsculații pentru ocuparea orizonturilor, să ducă și spre orizontul administrativ, dacă nu chiar și la suprafață...

— Moarte schingiuitorilor ! Jos călăii ! Libertate sau moarte ! strigau răsculații drept răspuns la apelurile fierbinți ale lui Morot.

Raș se urcă pe piatră alături de Morot și ridică mîna. Se făcu tăcere.

— Prieteni, eliberarea noastră depinde numai și numai de noi. Acum ținta noastră principală este să ocupăm centrele vitale ale Orașului Subteran : magaziile de alimente și îmbrăcăminte, postul de comandă al mașinilor... Ar fi prematur să ne bucurăm, dar nici să fim abătuți n-avem motiv... Ei nu pot inunda acest orizont superior, deoarece el se află deasupra nivelului mării ! Vom instala posturi de pază la puț, iar de-a lungul întregului orizont vom patrula cu schimbul, pentru ca oamenii să se odihnească pe rînd. Între timp, vom căuta căile care duc spre centrul administrativ, și apoi spre libertate.

— Urra ! Trăiască comandantul nostru ! Moarte fasciștilor !

Aceste strigăte acoperiră zgomotul apei care intra vijelios în orizontul inferior.

Harry recunoscu tunelul îngust, străpuns prin rocă, cu toate că el era acum inundat. Pe aici trecuse împreună cu ceilalți prizonieri, cînd fusese adus în Orașul Subteran și apoi încă o dată, înainte de evadare.

— Harry! auzi el prin cască. Ce se mai întîmplă?

În cabina „Svietoliotului" răsună puternic glasul negrului.

— Ard de nerăbdare, Lev Leonidovici. Am mai fost pe aici. Dar a pătruns apa. Mă tem că e inundată mina!

Harry porni grăbit spre fundul coridorului. În curînd însă fu oprit din drum de o surpătură. Nu putea înainta decît numai trecînd printr-o crăpătură ce se vedea sub tavan. Harry se hotărî să încerce: urcînd pe dărîmături, el căută să se strecoare pe acolo.

Se auzi din nou vocea lui Solnțev:

— Harry, de ce respiri așa greu? Ce s-a întîmplat?

— Afurisită crăpătură! răspunse Harry. Nu mai pot să mă mișc!...

Apoi în „Svietoliot" se auzi deodată un fel de fîșîit, apoi niște pocnituri, și megafonul amuți. Solnțev îl chemă pe Harry de mai multe ori, dar nu primi nici un răspuns.

— Situația e serioasă, rosti neliniștit Solnțev. Ajutați-mă să-mi pun costumul de scafandru!

De astă dată nimeni nu-i contestă comandantului dreptul de a-și risca viața.

După ce controlă instalația de transmisie ultrasonoră, Lev își băgă în toc pistolul hidraulic și părăsi „Svietoliotul". Nadea și Ribnikov se lipiră de geamul cabinei și, îngrijorați, îl urmăriră cu privirea pe Solnțev pînă intră în deschizătura rotundă...

El îi veni lui Harry în ajutor tocmai la timp. Cînd să treacă prin crăpătură, negrul apăsase din greșeală clapa de evacuare a aerului, în timp ce distribuitorul continua să-l alimenteze mai departe cu aer.

Pînza impermeabilă începu să se umfle și Harry se pomeni în interiorul unui balon gîtuit de marginile crăpăturii în care pătrunsese. Instalația ultrasonoră nu mai funcționa din pricina presiunii aerului și de aceea Harry nu putea să ceară ajutor.

Solnțev îl trase pe Harry de picioare, dar nu era chip să-l urnească din loc. Probabil că și în partea cealaltă a crăpăturii, costumul era umflat pînă la refuz. Ce-i de făcut?

Solnțev ciocăni pe talpa de plumb a lui Harry, semnalizînd după codul Morse: „Te scap imediat. Mișcă-te cît mai puțin. Respiră adînc".

Harry mișcă piciorul stîng. Solnțev înțelese că mesajul a fost primit. Se întoarse în grabă la „Svietoliot", luă furtunul armat și intră din nou în tunel.

Nadea apăsă pe un buton, și gazul eliberat țîșni prin furtun. Sub presiunea puternică a gazului, crăpătura în care se prinsese Harry fu lărgită în cîteva minute. Solnțev întinse mîna

și deschise clapa de pe pieptul lui Harry, și imediat costumul de scafandru începu să se dezumfle. Tălpile de plumb începură să-l tragă în jos și curînd Harry luă poziția verticală.

Cîteva minute mai tîrziu, el se afla în cabina „Svietolio-tului", de unde, zîmbind, îi făcea semne cu mîna lui Solnțev, care rămăsese în apă. Solnțev îi răspunse la salut și transmise:

— O iau spre submarin. Trebuie să fie cel care servea drept ascensor de la intrare pînă la suprafața mării.

Încet de tot, ca într-o proiecție cinematografică luată cu încetinitorul, Solnțev sări sus pe covertă și dispăru prin tambuchiul submarinului.

Cîteva minute mai tîrziu, după ce trecu prin spărtura unui perete despărțitor, Solnțev nimeri într-o cabină deschisă spre mare, bordul submarinului fiind distrus în partea aceasta. Printre mobile sfărîmate înotau cîrduri de pești, iar în mijloc se vedea o casă de bani răsturnată. Din pricina exploziei, ușa ei fusese aruncată spre perete.

Solnțev se aplecă spre casa de bani și începu să caute printre dosarele și cărțile umflate de apă. Deodată dădu de un sac mare, pe cît se părea din cauciuc. Lev părăsi cabina, sărind prin spărtură direct pe fundul fiordului, și peste cîteva minute se afla între prietenii lui. Toți îl ajutară să-și scoată voluminosul costum de scafandru.

— Pe ușa cabinei, povestea Solnțev, e bătută o tăbliță pe care scrie: „Verboten", adică intrarea oprită. Cum s-ar zice, sectorul secret. Cred că pe acest submarin erau păstrate documentele cele mai importante cu privire la Orașul Subteran... Pentru orice eventualitate... Doar submarinul ar fi putut în orice moment să dispară de aici fără să observe nimeni acest lucru... Și-acum, ia uitați-vă ce scrie pe acest sac: „Geheim halten" — de ținut în secret. După părerea mea, aici se găsesc cele mai interesante documente din casa de bani.

În sac găsiră o servietă galbenă din piele de porc, conținînd niște documente și desene; o despărțitură întreagă era ocupată de o carte mare legată în piele, pe care era imprimat cu litere de aur:

„Jurnal de bord al balenierei «Nadejda», proprietari I. G. Protasov și fiii. Holmagori".

— Asta-i bună! exclamă Ribnikov. Ce caută jurnalul ăsta la ei?

Solnțev îl răsfoi și-l puse la o parte.

— Mda! E foarte interesant, dar ne vom ocupa de el mai tîrziu. Acum avem lucruri mai urgente de făcut.

— Uite, Lev! exclamă Nadea, care examina un album. Aici văd niște schițe. N-o fi cumva planul Orașului Subteran?... Ba da! Uite secțiunea minelor... Iar asta pare să fie schema intrării submarine!...

Toți se aplecară deasupra albumului. Solnțev cercetă schițele cu atenție:

— Totul e limpede. Pe aici însă n-o să putem pătrunde în Orașul Subteran. Tunelul a fost distrus prin explozie și inundat... Fără îndoială, asta dovedește o stare de lucruri critică

în Orașul Subteran. Acești munți submarini, ale căror creste ies deasupra, pe o întindere de cîțiva kilometri, ascund o taină tulburătoare. Poate în acest moment înăuntru se dau lupte... Unii caută să-și recîștige libertatea, iar alții luptă să-și poată păstra bogățiile însușite. Iar noi... deocamdată, nu putem pătrunde acolo ca să-i ajutăm pe unii și să-i împiedicăm pe ceilalți să-și facă de cap. Trebuie să mai fie însă vreo intrare la suprafața insulei. Vom face tot ce ne stă în putință s-o găsim.

„Svietoliot" urcă încet, pînă sub învelișul de gheață. Solnțev conduse apoi mașina pe sub gheață pînă la primul ochi de mare.

Nadea îi dădu lui Solnțev două hîrtiuțe. Una din ele conținea un text nemțesc.

„Raportez că în ziua de... — citi el în rusește —, în timpul cercetărilor făcute sub apă de către scafandrul Hans Braude, s-a descoperit pe fundul fiordului scheletul unei corăbii de lemn care a suferit foarte mult din cauza șederii prelungite sub apă și din cauza curenților. Scafandrul Hans Braude a examinat corabia în mod amănunțit și a descoperit în cabină niște oseminte și un craniu omenesc. Alăturatul jurnal de bord, învelit cu pînză smolită, a fost găsit într-un butoiaș care plutea sub tavanul cabinei.

20 august 1940. Comandantul grupei speciale a serviciului submarin, căpitanul Walter Kreinstock".

— Acum înțeleg cum a ajuns jurnalul vasului „Nadejda" la hitleriști... se dumiri Ribnikov. Dar cum a ajuns „Nadejda" *aici? Cine știe de cînd zace pe fundul mării!*

— O să aflăm și asta și multe altele, murmură Solnțev luînd în mînă cealaltă hîrtie. Iată și un alt document... ăsta scris în englezește. „Societatea de explorări îndepărtate" îi ordonă Domnului Connolly, comandantul Orașului Subteran, să găsească cu orice preț o intrare spre o vale subterană bogată — cum scrie aici — în zăcăminte de minereuri prețioase.

— Hm! Curioasă poveste! rosti îngîndurat Irinin. Probabil că la început hitleriștii au căutat aici un loc pentru baza lor, dar au dat peste minereuri utile și astfel au înființat Orașul Subteran... Auzind apoi legendele eschimoșilor despre niște văi subpămintene, unde s-ar afla ascunse nenumărate bogății, au căutat zăcămintele prețioase, dar n-au găsit nimic. Astăzi însă setea căutării de bogății legendare i-a cuprins și pe aventurierii moderni.

— Eu cred că nemții cunoșteau mai de mult locurile, interveni Ribnikov. Chiar din primul război mondial au avut o bază de submarine pe una din aceste insule, și nimeni nu bănuia nimic! Scufundau vase rusești și englezești la Capul Nord, și nu se știa de unde veneau și unde dispăreau aceste submarine!

— În al doilea război mondial, însă, hitleriștilor nu le-a mai mers, n-au mai putut să se folosească de această bază, observă Solnțev. Ei, tovarăși, să fie într-un ceas bun: trecem pe uscat.

— **Nga-nga, innuenghi maciuga!** Alb-alb pretutindeni strălucește maica-zăpadă... Săniile-s bune, cîinii sănătoși... Gonesc pe zăpadă și ușor e drumul meu... *O-gol*, sînt un om, sînt prieten al oamenilor și n-am stăpîn în lumea asta. Nimeni nu mă poate vinde, nici nu mă poate cumpăra, iar celui Mare, stăpîn peste stăpîni, jertfă îi dau capetele și pipota peștilor ce-i prind. **O-gol, o-gol**, soarele strălucește, dar încă nu s-a-nvrăjbit cu maica-zăpadă. Crusta e tare, tălpicile săniilor cîntă vesel, și eu sînt meșter neîntrecut la cînt. Glasul meu răsună mai tare decît vîntul, cîntecul meu zboară mai iute decît incripatul manú, iar cîinele meu din frunte, Numca, aleargă și mai iute. Picioarele-i sînt subțiri și vînjoase, iar coada moale și caldă. În el sălășluiește sufletul lui Gorenghi, cel mai înțelept dintre strămoșii noștri, iar dintre toți cîinii el este mai înțelept. Cînd duhurile furtunii se mînie, el știe să găsească drumul cel bun, și niciodată nu pornește pe gheața pînditoare. Eu sînt Homionghi-Umca-Naianghi, căpetenia tribului urșilor-luptători, și nimic nu mă-nspăimîntă, căci maica-zăpadă și părintele-soare sînt totdeauna lîngă mine.

Trase de cîini voinici, înhămați doi cîte doi, săniile saltă peste movile și zboară pe deasupra crăpăturilor. Iar Homionghi-Umca-Naianghi, căpetenia tribului urșilor-luptători își cîntă monoton cîntecul fără sfîrșit, născut chiar în acele clipe. Sub tălpicile săniilor drumul fuge înapoi — cît va mai fi drum. Dar curînd drumul se va sfîrși, iar de acolo strămoșii le vor călăuzi pașii.

Îi ajunge din urmă un atelaj de opt cîini care — pe două sănii legate laolaltă — trag un caiac lung, întors cu fundul în sus. Sub ele dorm copiii căpeteniei. Nevasta lui mai mare, Palci-Nochia, șade călare pe caiac și, cu un bici lung, mînă cîinii. Soția lui mai tînără, Cenghi-Cenghi, ca un urs de voinică, împinge din spate caiacul, sprijinită cu pieptul ei vînjos de pupa acestuia. Tare șireată e Cenghi-Cenghi: la vale se urcă pe capetele tălpicilor și se odihnește.

— Eeheou, nga-nga, cioh-cioh!

Cînd dă ea chiot, toate glasurile pustiului alb îi răspund, plutind deasupra caravanei, luîndu-i-o înainte, rostogolindu-se... Femeia asta-i Sarchiu, e dracu gol! Ce tare-i ard obrajii! Mai tare decît zorile, iar ochii-i sînt albaștri ca și cerul! Asemenea ochi nu găsești la eschimoși. În tolba din spate, ea poartă patru cățeluși. Le e cald acolo. Homionghi-Naianghi ar da mult ca Cenghi-Cenghi să poarte în spate copii, iar nu cățel. Este a treia iarnă de cînd îi e nevastă, dar pînă acum nu i-a dăruit copii... Cei patru care dorm în caiac sînt ai Palci-Nochiei. De aceea-i atît de mîndră bătrîna.

În față, o fîșie lată de zăpadă netedă, neatinsă, se desfășoară pînă-n zare printre două șiruri de coline. Homionghi se bucură: iată rîul înghețat îl poftește să-i fie tovarăș de drum. Pe gheața rîului vor porni spre izvoare și vor coborî apoi dincolo de munții de gheață, ce se înalță pînă la cer.

— Ala-la-la! Eeheou, nga-nga, cioh-cioh!

Homionghi-Umca-Naianghi își zorește cîinii. Mare rușine ar fi dacă femeile ar întrece sania căpeteniei.

Cîinii aleargă repede. În urma lor, de după deal, apar una după alta celelalte sănii. Merg bine... Căpetenia își scutură mîna dreaptă, o bagă sub souocul * de blană și își caută în sîn... Acum apropie de obraz un amulet, zeul Amagrnia-Azigna, zeul ciumului său, al cortului de care nu se desparte, zeul bun al neamului Naianghi. Acest zeu este cioplit grosolan din colțul cît o palmă al unei morse. Ochii, nasul și gura abia se pot distinge, iar urechi nu are deloc — dinadins ca să nu audă cînd cineva înjură...

— Îți mulțumesc, zeu al neamului meu, spune Homionghi, că mă ajuți în drumul meu. Astăzi ești un zeu bun. Cînd am să ucid un animal, o să ai și tu partea ta: îți voi unge buzele cu grăsime proaspătă și-am să te scald în sînge cald. Acum însă treci la locul tău și ai grijă să nu fiu nevoit cumva, în loc de ospăț, să te pedepsesc.

După ce îl mîngîie pe creștet, Homionghi vîră zeul înapoi în sîn. Acolo stă la căldură, și de aceea-i atît de bun.

Cîinii au sărit din fugă peste o moviliță. Au trecut toți cîinii, și acum sania se înalță cu vîrful în sus, încît Homionghi abia izbutește să se țină de ea. Dar deodată zăpada se lăsă încet, sub greutatea saniei, iar de sub zăpadă se rostogolește ceva alb, rotund, care crește apoi în lungime și se îndepărtează în salturi. Cîinii încep să latre, să scheaune și deodată dau să se repeadă după mogîldeața albă. Sania, însă, înfundată în zăpadă, nu se urnește din loc și cîinii, încurcîndu-se în curelele hamurilor, încep să se muște între ei.

Homionghi mînuiește fără milă biciul. Smocuri de blană zboară în aer, cîinii urlă și schelălăiesc, dar sania nu se urnește din loc.

Revenindu-și din spaima surprizei, ursul alb se întoarce ridicîndu-se pe labele dinapoi și începe să și le scuture pe cele dinainte, exprimîndu-și astfel indignarea. Clănțăne din colți și mîrîie. Homionghi scoate un arc, pune pe coardă o săgeată lungă și groasă și se înclină, salutîndu-l pe urs:

— O tu, prea cinstite frate mai mare! Îți cer iertare că ți-am tulburat somnul. Dar numai cîinii sînt de vină... Acum însă ai să te plîngi stăpînului cel mare și el mă va pedepsi crunt. Ca să nu se întîmple asta, îngăduie-mi, o, tu, frate mai mare, să te trimit în Valea vînătorilor fericite. Și încă o dată, rogu-te, nu te supăra pe mine.

Zumzăind ca o viespe uriașă, săgeata se înfipse în subsuoara stîngă a ursului, iar vîrful ei ieși prin spate, sub omoplat. Animalul rănit de moarte mișcă din labe, se învîrti în loc, horcăi o dată și se prăbuși. Din gîtlej, sîngele începu să-i curgă șiroaie.

Vînătorul norocos puse dedesubt o cană, o umplu și bău pînă la fund lichidul lipicios și sărat, sorbind încă. Apoi scoase zeul din sîn și îl înmuie în sînge.

---

* Souoc — haină care se îmbracă peste cap.

— Dacă ai să-mi slujești cu credință, n-o să-ți fie niciodată spre pagubă, zise el.

Pe măsură ce soseau din urmă toți primeau din băutura roșie, care dă puteri și căldură, și care gonește scorbutul. Marele șaman Simhu-Upaci se apucă îndată să-l jupoaie pe preacinstitul frate mai mare.

Săniile fură așezate în semicerc pe malul rîului. Mînuind cu îndemînare cuțitele lor lungi, bărbații tăiară din zăpadă un fel de cărămizi. Femeile cărau cu grijă fragilul material de construcție spre locul viitorului iglu. Homionghi sparse în gheața rîului o copcă, și oamenii începură să zidească pereții casei noi : în același timp din toate părțile, bărbații puneau cărămidă peste cărămidă, înălțînd peretele rotund. Femeile turnau deasupra apă, pe care o luau din copcă, și zăpada se prefăcea în gheață.

În mai puțin de un ceas, frumosul iglu — adăpost pentru întregul trib — era gata. Ce bine că părintele-soare nu s-a învrăjbit încă cu maica-zăpadă !

Ei bătătoriră cu picioarele zăpada și o acoperiră cu blănuri de reni. La mijloc, dintr-o foaie de tablă, făcură un fel de vatră și aprinseră pe ea bucăți de slănină de focă. Întregul trib se orîndui în jurul focului : în rîndul întîi copiii, dezbrăcați la piele ; apoi cei în putere, vînători aducători de hrană ; în al treilea rînd femeile gospodine, care purtau grija vetrei și a copiilor ; în spatele tuturora, bătrînii și bătrînele, care nu mai erau buni pentru muncă se aciuară pe lîngă perete.

Mormăind descîntece, marele șaman Simhu-Upaci umplu un cazan mare, înnegrit de fum, cu carne de urs și îl atîrnă în pirostrii, deasupra focului. Un miros plăcut de carne prăjită se împrăștie în iglu. După ce avu grijă să-și aducă turma credincioșilor la exasperare, Simhu-Upaci începu să împartă restul de carne crudă. Creierul, limba și inima le dădu căpeteniei rostind cu acest prilej o respectuoasă urare :

— Fie ca înțelepciunea, vitejia și sprinteneala fratelui mai mare să dea har corpului tău, o, mare Homionghi.

Apoi, respectînd ierarhia, dădu cîte o bucată de carne mai întîi vînătorilor, apoi copiilor și adolescenților și la urmă femeilor. Bătrînilor le rămaseră numai oasele, din care ei se străduiau să sugă măduvă.

Cuțitele ascuțite jucau în fața nasului celor ce se ospătau, despicînd de sus în jos, felie după felie, carnea prinsă cu dinții. De afară se auzea lătratul și schelălăitul cîinilor care se încăierau pentru bucățile cele mai gustoase ale măruntaielor.

În mai puțin de cinci minute, din urs rămaseră numai oasele mari și blana. Șamanul, slujitor al cultului, ținea în mîini craniul alb, enorm și cu dinții crăpați ai ursului, și, bolborosind, trecea cuțitul peste el, după ritual, mulțumindu-i marelui stăpîn ori implorîndu-l să le ierte ospățul fratricid.

În semiîntunericul din iglu, cincizeci de perechi de ochi priveau fără să clipească spre cazanul în care se prăjea carnea. Homionghi arunca mereu în foc bucăți de slănină de focă. Grăsimea sfîrîia. Simhu-Upaci începu să-și înșire descîntecele :

— Fie ca puterea fratelui cel mare să pogoare în trupul tuturor celor care se ospătează din această carne ! Și să nu

se minte fratele cel mare că prea sfintele lui măruntaie le-am dat cîinilor noștri să le mănînce. In schimb, creierul, inima și limba cuvenitu-i-s-au gloriosului nostru stăpîn, căpeteniei noastre Homiounghi-Umca-Nalanghi, care niciodată nu va face nimic spre hula prea-cinstitului nostru frate mai mare.

Șamanul își scuipă în palma dreaptă și, ștergîndu-se de blana souocului, se pregăti să reînceapă împărțirea cărnii prăjite. Dar în acel moment se auzi afară o trosnitură, care îi făcu pe toți să-și ciulească urechile. Inainte de a-și da careva seama ce se întîmplă, iglu-ul — casa solidă, construită atît de ingenios și frumos — se prăbuși peste el. Tăvălindu-se, oamenii căutau să iasă din masa aceea de zăpadă amestecată cu gheață. Și totuși accidentul nu stîrni mînie deloc. Ba, dimpotrivă. Cea dintîi care pufni chiar în rîs fu Cenghi-Cenghi. Apoi de rîsul ei se molipsiră toți tinerii, ca pînă la urmă și bătrînii să-și descrețească frunțile.

— Eeheou, cioh-cioh! chiui Cenghi-Cenghi. In sfîrșit părintele-soare o va izgoni pe maica-zăpadă! Vîntul ni l-a adus în sfîrșit pe fratele vară!...

— Ieșiți cu toții pe loc uscat! începu să strige Homionghi-Umca-Nalanghi. Pămîntul o să înghețe puțin și-o să putem porni la drum, spre miazănoapte.

Simhu-Upaci aruncă zăpada și gheața din cazan și împărți carnea fierbinte, păstrînd cu strictețe legea nescrisă a ierarhiei.

VEȘTI DIN SECOLUL TRECUT

Adulmecînd caraghios din botișor, ursulețul ieși de sub fotoliu și repede, cu pași mărunți, trecu în despărțitura de alături. Acolo se afla un coș cu ouă. Ursulețul începu să le mănînce, mînjindu-se cu gălbenuș pînă între ochi.

Zburînd încet la mică înălțime, „Svietoliotul" dădea tîrcoale insulei, examinînd ghețurile ce se întindeau de-a lungul coastei. Toți membrii echipajului scrutau atent suprafața albă. Umbrele proiectate de blocurile înalte de gheață îi induceau adeseori în eroare: mereu li se părea că zăresc crăpături care duc poate spre Orașul Subteran. Monotonia peisajului alb, cu ușoare nuanțe albastre și aurii, îi obosi curînd pe călători.

Solnțev oftă adînc, se întinse îndreptîndu-se din șale și spuse:

— Nu, ochii noștri sînt un instrument prea puțin perfecționat. Așa niciodată n-o să găsim nimic. Mai bine să-l așteptăm pe „Mafusail" și-o să vedem pe unde intră ei în subterane. Dar ce-o fi cu avionul? Să fi plecat în altă parte? Că văd că aici n-a venit.

Solnțev ridică „Svietoliotul" deasupra norilor și puse în funcțiune motorul cu reacție.

Nadea intră în despărțitura bucătăriei: era timpul să pregătească dejunul. Ceea ce văzu însă acolo, n-o bucură deloc.

Mormăind, ursulețul se lupta cu două hălci mari de carne. Neputînd să le vie de hac numai cu colții lui tineri, sfîrteca mai întîi carnea cu ghearele și înghițea hulpav bucățile rupte, înecîndu-se și clefăind. Văzînd-o pe Nadea, ursulețul se trase într-un colț, ținînd o bucată de carne în dinți, iar pe alta trăgînd-o cu laba.

— Te-am prins, bestie mică și nesuferită! Te ții de pozne, hai? îl ocărî ea mai mult în glumă.

Dar cînd dădu cu ochii și de coșul golit de ouă, își frînse mîinile de desperare.

Știindu-se pesemne vinovat, ursulețul se trase și mai în colț, dar avu grijă să ascundă resturile de carne sub el. Apoi, ridicîndu-se în două labe, începu să mormăie și să-și rînjească dinții, poate zîmbindu-i Nadiei, poate încercînd s-o sperie. Dar Nadea nici nu se sperie, nici nu se înduplecă. Îl prinse de ceafă și-i trase o bătaie... pe merit.

În timp ce „Svietoliot", condus în cerc închis de autopilot, zbura în zona inferioară a stratosferei, fiecare își vedea de treabă: Nadea pregătea dejunul, Ribnikov veghea în fața aparatului de radio-recepție, iar Harry, Irinin și Solnțev studiau cu mare interes jurnalul de bord găsit în submarinul scufundat.

La început nu găsiră decît niște însemnări maritime obișnuite, conținînd informații despre poziția și ruta vasului, despre puterea și direcția vîntului, precum și despre vizibilitate, note asupra activității echipajului și diferite întîmplări din timpul cartului.

În însemnarea din 20 august 1826 citiră:

„Astăzi, căpitanul Rodionov și marinarii Korenev, Moșkov și Grecin au plecat cu sănii spre sud ca să caute o așezare omenească, de unde să trimită vești în patrie despre a doua noastră iernare".

După această dată, toate însemnările se terminau cu fraza: „Nu avem știri despre căpitanul nostru".

După vreo două luni începură să apară însemnări tot mai triste:

„Astăzi a murit de scorbut matrozul Brikin, pace sufletului său! A fost înmormîntat după obiceiul marinăresc. Gheața n-am putut-o burteli și a trebuit să scufundăm corpul într-o copcă, de unde îl putem vedea și azi, fiindcă apa s-a acoperit de un strat de gheață proaspătă".

Pe zi ce trecea, însemnările erau tot mai deznădăjduite. Echipajul suferea cumplit de scorbut, aproape în fiecare zi îngropau pe cîte cineva. Apoi însemnările se întrerupseră, iar ultima notă, din 12 decembrie 1826, nu cuprindea decît vreo cîteva fraze scurte:

„E noapte polară. Toate corpurile morților au înghețat. Azi am să mor și eu. Iar căpitanul tot n-a sosit.

Piotr Gromov, secundul vasului".

Următoarea însemnare purta data de 21 august 1827 și conținea istorisirea căpitanului vasului „Nadejda", Grigorii Rodionov,

despre tragedia petrecută pe țărmul nord-estic al unei insule necunoscute în 1826—1827.

„21 august 1827. După o lipsă de un an m-am întors pe vasul meu. Dar vai! N-am mai găsit nici prieteni, nici odihnă, nici căldură și nici mîncare. După cum reiese din însemnările de bord ale acestui jurnal, șapte dintre tovarășii mei, răpiți de o boală năprasnică, au fost înmormîntați după obiceiul marinăresc încă în toamna anului trecut. Trupurile celorlalți cinci mă așteptau pe vas neînmormîntate. Extenuat de lunga mea călătorie, suferind de dureri groaznice la încheieturile miinilor și picioarelor degerate, a trebuit să-mi adun ultimele puteri ca să-i duc pe tovarășii mei credincioși afară, pe gheață. I-am lăsat acolo, înșirați unul lîngă altul, în așteptarea dezghețului care le va face trupurile să se scufunde singure în apă și să-și găsească liniștea pe fundul mării.

Presimt că-mi sosește și mie ceasul de pe urmă. Nici un om n-ar putea să îndure geruri atît de cumplite, mai cu seamă cînd e lipsit și de hrană. Toate proviziile mele sînt patru bucăți de pește uscat și o jumătate găleată de făină. De aceea mă grăbesc să însemnez măcar pe scurt în jurnalul de bord cele petrecute și văzute de mine. Nădăjduiesc că însemnările mele vor folosi cîndva oamenilor noștri de știință, care, cu mintea lor luminată, vor putea trage din acestea învățături cu folos pentru corăbierii ce au a străbate aceste mări de gheață. Iertată îmi fie îndrăzneala, dar eu socot că această insulă pe care veți găsi trupul meu, deși arată ca o singură stîncă uriașă ieșită din mare, este totuși alcătuită din mai multe insule mici, legate între ele prin niște canale înguste. Și toate insulițele astea sînt acoperite, ca de o căciulă, cu o cupolă de gheață veșnică. Iar dacă într-o zi soarele va topi cu razele lui această cupolă de gheață, atunci se va adeveri presupunerea mea. De aceea vin în fața urmașilor mei dragi, în fața viitorilor oameni de știință ai Țării Rosienești, cu o rugăminte fierbinte: să păstreze însemnările mele ca să se încredințeze cîndva cît de aproape am fost eu de adevăr atunci cînd am socotit cele mai sus spuse.

Am să caut să arăt aici cum și de unde am eu această credință a mea. În ziua de 3 iunie 1825, vasul «Nadejda», proprietatea negustorului Protasov Ivan Grigorievici, a lăsat portul Holmogori și a plecat spre coasta răsăriteană a Groenlandei, pentru pescuitul balenelor. Pe vas se aflau: căpitanul, secundul său, șeful de echipaj și treisprezece marinari, toți harponiști de frunte. La început, vremea ne-a fost prielnică, și în ziua de 30 iunie am lăsat în urma noastră pămîntul Insulei Kolguiev. Ne-am urmat drumul pe apă liberă spre nord-vest, și în ziua de 2 august ne-am apropiat de un grup de insule necunoscute, care nu erau însemnate pe hărțile noastre. Aici ne-au prins din toate părțile ghețuri plutitoare și am fost nevoiți să ne adăpostim de ele într-un golf al uneia din aceste insule fără nume, a căror poziție n-am putut-o afla din pricina vremii posomorîte. Și am rămas acolo prinși de ghețuri pînă la 13 septembrie 1825. La 13 septembrie s-a stîrnit dinspre sud-est o furtună puternică, și această furtună, împingînd gheturile spre coasta stîncoasă, ne-a

deschis drum liber spre miazănoapte. Atunci, încrezîndu-mă în steaua norocului, am hotărît să conduc vasul mai departe spre nord, unde se vedea pînă la orizont apa liberă, cu nădejdea că voi găsi de acolo o trecere spre țărmurile patriei. Astfel, am străbătut un drum nemaiumblat de nimeni pînă atunci. În ziua de 24 septembrie ne-am apropiat de o insulă necunoscută. Folosind un scurt răgaz de vreme senină, am încercat să însemnăm poziția acestui loc. De fiecare dată însă, am căpătat tot alte înregistrări. Pesemne că compasul devia mult de la polul geografic spre polul magnetic, ceea ce m-a făcut să cred că acest pol magnetic nu-i nicidecum o născocire a învățaților, ci adevărul adevărat. Aici, curînd, ne-au prins din nou ghețurile și i-am dat acestui loc numele de Insula Nenorocirilor, deoarece pierdusem orice legătură cu restul lumii.

Pînă la căderea deplină a nopții polare, am izbutit să împușcăm trei urși albi, șapte boi moscați — niște animale ciudate, jumătate taur, jumătate oaie — și șaptesprezece reni. De aceea, în iarna 1825—1826 am avut carne de ajuns. Oamenii munceau cu sîrguință, căutînd astfel să înfrunte bolile, dintre care cea mai groaznică este scorbutul, care mereu pîndește omul în aceste locuri. Vasul nostru a rămas prins de ghețuri pînă în primăvara anului 1826. În primăvară, gîndindu-mă la salvarea oamenilor ce-mi fuseseră încredințați și, de asemenea, din grija de a păstra în bună stare vasul ce-l conduceam, am hotărît să ne pregătim de întoarcere, de îndată ce soarele va topi gheața de pe lingă coastă. Speranțele noastre însă nu s-au împlinit.

Atunci, ca să ajung la vreo așezare omenească de unde să pot trimite vești în patrie, am plecat însoțit de trei marinari, spre sud, luînd pe niște sănii de mînă echipamentul de trebuință și hrană cît să ne-ajungă, pe sponci, o lună de zile. Pe drum nu am izbutit să vînăm nimic, așa că ne-am hrănit numai cu pesmeți — cîte o jumătate de pesmet de om pe zi. În ziua de 11 noiembrie, sleiți de puteri după călătoria grea prin beznă, am ajuns la grupul de insule necunoscute de care am mai vorbit înainte și am pășit pe gheața ce le acoperea. La un moment dat, gheața s-a spart și m-am prăbușit într-o prăpastie, după cîte mi se părea, fără fund. Cînd mi-am revenit în simțiri, zăceam culcat pe fundul unei crăpături nu prea adînci, acoperită de zăpadă. Deasupra vedeam jocul stîlpilor de lumină ai aurorei boreale. Era liniște și nici ger prea mare nu era. M-a cuprins groaza cînd, ieșind din prăpastie, am găsit în apropiere numai săniile. De tovarășii mei nici urmă... Ce s-a întîmplat cu ei, nici pînă în ziua de azi nu-mi pot închipui. Cu toate că nu mi-e cunoscută soarta lor tristă, îmi plec adînc capul în fața rămășițelor lor pămîntești.

Chinuit nu atît de foame și de frig cît de durerea pierderii tovarășilor, m-am tîrît pînă la țărmul mării. Am găsit un loc unde panta de gheață nu era prea abruptă și m-am lăsat să alunec pînă la malul mării. Aici am zărit o colibă de gheață locuită de eschimoși. Fumul cald se învîrtea deasupra acestei locuințe primitive, iar din plăcile subțiri de gheață puse în loc de geamuri se revărsa pe zăpada albastră o lumină veselă. După cum m-am priceput, i-am înălțat lui dumnezeu rugăciuni de mulțumire și

m-am îndreptat spre locuința salvatoare. Dar nici aici nu i-am găsit pe tovarășii mei.

Stăpînul a ieșit prietenos din colibă, a gonit cîinii, m-a îmbrățișat și, ducîndu-mă înăuntru, m-a poftit să șed în mijlocul familiei lui numeroase. Mi-a dat să mănînc, m-am încălzit și am rămas să petrec iarna împreună cu ei.

Pe gazda mea îl chema Aletauri. Ce vîrstă avea, nu știa nici el. Am încercat să facem socoteala din memorie : ieșea ceva absurd — o sută șaptezeci sau o sută șaptezeci și cinci de ani. În tinerețea lui a fost pe continent și își mai amintea încă de negustorii englezi de pe timpul lui Cromwell. Se jura că a apucat chiar el acele vremuri, că nu din auzite le știe, și povestea cu mult farmec tot felul de legende și basme. Multe lucruri minunate *am auzit de la venerabilul bătrîn Aletauri... Mai* cu seamă îmi amintesc o poveste despre locuitorii unei văi subterane. Zicea el că nu departe de acolo, sub ghețuri, în adîncul unor munți de piatră care se înalță pînă deasupra oceanului, se află niște văi ascunse, luminate și încălzite de un soare subpămîntean, cu fluvii și lacuri, cu animale și plante. Și mai spunea că în aceste văi trăiesc triburi de eschimoși, care au vrut să scape de asuprirea negustorilor jefuitori... Aletauri se jura pe zeii lui că în tinerețe a fost și el de mai multe ori într-una din aceste văi subpămîntene și de fiecare dată a stat acolo mai multe luni la rînd.

Spusele lui Aletauri despre văile subterane care nu pot fi decît în insulele acestea, unde mă aflu, adeveresc bănuiala mea că aici nu e o singură insulă, ci un arhipelag vulcanic, în măruntaiele căruia e desigur destulă lumină și căldură ca să îngăduie plantelor și arborilor să crească, dîndu-i astfel și omului putința de a viețui în acele văi subpămîntene.

Și nimic nu mă îndreptățește să nu-i dau crezare bătrînului Aletauri, care s-a dovedit a fi un om chibzuit și tare isteț la minte.

Era un minunat vînător, și, oricît m-am străduit să-i calc pe urme, toată iarna aceea n-am izbutit să-mi însușesc nici a zecea parte din priceperea și îndemînarea lui. De mîncare aveam de ajuns, deși jinduiam după sare, făină și zahăr...

Cînd m-am simțit în putere să pornesc înapoi spre corabie, am început să mă pregătesc de călătorie. Primăvara a venit însă de timpuriu și, pe neașteptate, gheața s-a topit prea repede și n-am mai putut să plec nici pe gheața mării și nici pe cea continentală. De cîteva ori am pornit la drum și de fiecare dată a trebuit să mă întorc cu riscul vieții.

În sfîrșit, în luna iulie 1827 s-a stîrnit deodată un vînt rece și a început să viscolească... Gheața s-a întărit din nou, iar apa înghețată a acoperit-o cu o crustă netedă. Atunci am hotărît să încerc pentru ultima oară să mă înapoiez la tovarășii rămași pe bordul vasului «Nadejda». Mi-am luat rămas bun de la gazdele mele primitoare și am pornit la drum. Aletauri m-a condus vreo douăzeci de verste pe sănii trase de cîini, apoi ne-am îmbrățișat, ne-am sărutat ca frații și am pornit singur la drum ; el s-a întors acasă. Nu l-am mai văzut. I-am lăsat însă o scrisoare cu vești pentru patrie, iar el mi-a făgăduit că o va trimite cu cel dintîi

prilej pe Pămîntul Mare, de unde va ajunge desigur în patrie, prin negustorii călători sau prin vînătorii de balene.

Astăzi, terminîndu-mi însemnările și făcînd bilanțul vieții mele, scriu aceste rînduri cu ultimele mele puteri pe corabia acoperită de gheață. Mîinile mele nu mai au căldură să topească cerneala care îngheață. Din toată inima vă scriu vouă, dragii mei urmași, oameni din Rusia, fiii patriei mele... Voi, care veți ajunge să cunoașteți tainele lumii prin puterea nețărmurită a științei, voi, care veți cutreiera în lung și-n lat planeta noastră și veți dezlega probleme pe care știința vremurilor mele n-a putut să le dezlege, veți găsi poate vreodată resturile corabiei noastre nefericite și vă va cădea acest jurnal înaintea ochilor. Luați-l cu grijă din mîinile mele, îngropați-mi rămășițele pămîntești chiar aici, pe coasta descoperită de noi și puneți o cruce rusească deasupra mormîntului, care să stea mărturie că noi cei dintîi am pus piciorul pe acest pămînt nou, spre binele omenirii și spre slava Țării Rosienești. Și cercetați rogu-vă, dragii mei, cît de aproape am fost de adevăr în presupunerea mea...

Mă plec pînă la pămînt trimițîndu-ți ultimul meu salut ție, mămucă Rusie, ție, iubita mea nevastă Agripina Kirilovna, vouă, copiii mei Igor, Vladimir și Maria, și ție, tătîne al meu, Mare Popor Rus! Facă-se voia celui de sus! Amin!

Grigorii Rodionov
căpitanul vasului «Nadeida»*)

CÎND NICI MILIOANELE NU AJUTĂ

— Minunat om! Ce curaj! șopti emoționată Nadea.

Nimeni nu observase că dînsa, uitînd de dejun, stătea în picioare la spatele lui Solnțev și citea peste umărul lui.

— Cîți oameni și-au lăsat oasele în aceste ghețuri! reflectă Irinin. Oameni ai atîtor națiuni și din toate vremurile...

— Înaintea tuturora însă, se întoarse brusc Ribnikov, navigatorii ruși au fost, au iernat și au pătimit pe-aici. Cu sănii pe marea înghețată, în corăbii ca „Nadejda" ori chiar în luntri și barcaze șubrede, navigatorii ruși au pornit de la gura Peciorei, de la Murmansk, spre nord, spre nord-est și nord-vest. Și nu întreprindeau aceste călătorii pentru gloria lor, ca Peary sau Cook, ci pentru gloria patriei lor. Țarii însă nu erau în stare să păstreze cuceririle poporului — rușii descopereau, iar alții trăgeau foloasele...

— Foarte adevărat, spuse și Irinin. Gîndiți-vă numai la Alaska. Rușii au descoperit-o, au explorat-o și au pus stăpînire pe ea, iar guvernul țarist, neținînd cont de nimic, a vîndut-o întreagă Statelor Unite ale Americii, renunțînd astfel — pentru cinci milioane de ruble — la enormele rezerve de aur, cărbune, păduri și blănuri...

Solnțev luă de pe masă jurnalul de bord.

— E datoria noastră sfîntă să îndeplinim rugămintea căpitanului Rodionov. Întîmplarea fericită care a făcut să ne cadă

în minte acest jurnal ne obligă la multe. Această insulă este descoperită de viteazul nostru concetățean și noi sîntem datori s-o cercetăm. Acum însă să vedem ce-i cu „Mafusail" și cu avionul acela.

Solnțev dădu drumul aparatului de radioviziune. De data aceasta, înainte de toate, apăru pe ecran o rețea geografică de paralele și meridiane. Această rețea rămase pe ecran în tot timpul proiecției.

— Strașnică invenție, exclamă Ribnikov. Bravo ție Levușka. Acum știm precis, în orice moment, unde ne aflăm. Și cum găsim ceva, reperăm imediat locul...

Insula descoperită de viteazul navigator rus, numită de el Insula Nenorocirilor, se deplasă pe ecran, rămînînd în urmă, spre nord. Se vedea limpede la capătul ei nord-estic „Degetul Dracului" — o stîncă de granit care străpungea stratul gros al gheții ce acoperea insula.

Din nou sub „Svietoliot" se așternu nemărginitul Ocean Înghețat. Apoi, pe ecran apăru imaginea unor insule, poate acelea de care pomenea Grigorii Rodionov. Deodată lîngă una din aceste insule se desluși ceva ce părea a fi un avion prăbușit. Solnțev coborî mașina. Într-adevăr era un avion cu o aripă frîntă, aplecat într-o parte pe gheața mării. Urme de pași duceau spre țărm. „Svietoliot" întoarse brusc. Atunci observară un grup de oameni lîngă peretele vertical al unui ghețar, pe insula din apropiere. Ribnikov numără nouăsprezece inși. Toți erau bine îmbrăcați în blănuri și înarmați pînă în dinți. Altă povară afară de arme, n-aveau.

— Ce-o fi cu ăștia? exclamă bătrînul marinar. Ce caută p-aici?

— Cred că-i echipajul avionului, răspunse Solnțev. Dar mai bine să-i întrebăm pe ei... S-ar putea să fie chiar avionul de pe „Mafusail". Hm! Plăcută întîlnire, n-am ce zice...

— O, și încă ce plăcută! se învioră Harry.

— Nu mai încape îndoială că se îndreptau spre Orașul Subteran, continuă Solnțev, și pe cît se pare avionul a suferit o avarie. Sper să aflăm cîte ceva de la ei.

Harry strînse pumnii.

— Ce păcat că n-am o bîtă noduroasă, să le moi puțin oasele... Oh, știu eu prea bine ce fel de oameni călătoresc pe „Mafusail" și mai ales știu în ce scop zburau ei spre Orașul Subteran.

Solnțev zîmbi:

— Precum vezi, Harry, noi n-avem bîte nici noduroase, nici nenoduroase, și te-aș ruga să uiți că-ți place boxul. N-ai ce face cu bîta și nici cu pumnii. Am venit aici să încercăm „Svietoliotul" în condiții arctice — și atît.

Cei nouăsprezece mercenari ai lui Johnny Norocosul se tăvăleau prin zăpadă, încercînd fără succes să se urce unii peste alții în piramidă ca să poată ajunge pînă la prima ieșitură de pe povîrnișul neted de gheață.

— Eu vă spun că au șters-o pe alt drum! mugi furios Taurul Roșu. Doar n-or fi zburat!

— Taci, mă, cap de dovleac! îl înțepă Ben Ghimpele. Tu

nu vezi că în jur sînt şi mai înalţi pereţii? Dacă nu pe aici, atunci pe unde?

Noi sîntem nouăsprezece şi nu ne putem urca! Şi-atunci cum au putut urca ei doi? nu se lăsă Taurul Roşu.

— Cum? Foarte simplu! răspunse cu dispreţ Ben-Ghimpele. Priviţi, vă rog, Majestatea Voastră încoronată: vedeţi aceste găuri în gheaţă, ca nişte trepte!?

În acel moment se auzi un zumzet, şi de după blocurile de gheaţă apăru deodată o ciudată maşină zburătoare care cobora de-a dreptul spre grupul de cetăţeni buimăciţi ai Moniei. Lipiţi de peretele gheţarului, ei rămaseră încremeniţi, cu gurile căscate.

Deodată maşina se întoarse orizontal şi se aşternu uşor pe zăpadă. O uşă se deschise, şi din ea coborî, aplecîndu-se puţin, un om înalt, în haină de blană. Cînd se îndreptă, banditii văzură că e un negru.

— Alo! Domnilor! le strigă negrul pe englezeşte. Ce căutaţi pe-aici? Ori aţi venit cumva la vînătoare?

Hotărît că pe Harry îl mîncau palmele: ba strîngea, ba îşi desfăcea pumnii. În urma lui coborî însă şi Solnţev, aşa că Harry trebui să se stăpînească.

Văzînd că cei doi nu au arme, banditii se uitară unul la altul. Taurul Roşu îi făcu cu ochiul lui Ben Ghimpele, iar acesta transmise semnalul mut mai departe, şi deodată întreaga bandă puse mîna pe arme.

— Afurisiţii!... Harry scrîşni din dinţi. Daţi-mi voie, Lev Leonidovici!...

— Nu! răspunse sever Solnţev. Şi se întoarse spre monieni: onorabili domni, trebuie să vă spun că...

— Lepădături! îl întrerupse Harry cu jumătate de glas. Ăştia-s nişte ticăloşi infami!

— Harry, te rog să taci, îl opri Solnţev şi continuă: noi ştim cine sînteţi. Sînteţi de pe „Matusail". Avionul vostru se află avariat la zece kilometri de aici. Şi ştim şi unde vă duceaţi. Eraţi în drum spre Oraşul Subteran. În locul vostru aş lăsa armele deoparte. Pe maşina noastră n-o să izbutiţi să puneţi mîna şi nici nu cred să vă placă. Vă mai rog o dată să lăsaţi armele. Altfel...

Deodată îi izbi pe banditi în faţă o rază de lumină atît de puternică încît lumina soarelui părea slabă. Orbiţi, ei duseră mîna la ochi.

— Jos armele! porunci Solnţev. Imediat!

Clătinîndu-se, Ben Ghimpele ieşi primul în faţă şi aruncă arma pe gheaţă. După el Samuel Butoiul, apoi Mathias Dirck... Curînd toate armele se aflau la picioarele lui Solnţev.

— Ce facem cu ele? întrebă Harry.

— Zvîrle-le în apă!

— Am înţeles! răspunse vesel Harry.

Fără nici o sforţare, lovindu-le uşor peste genunchi, el frîngea automatele şi le arunca în apă.

— Acum, spuse Solnţev, putem sta mai în linişte de vorbă.

Banditii încă îşi mai ştergeau ochii, care lăcrimau.

— În cîteva ore, continuă Solnţev, veţi îngheţa cu toţii. Hainele vă sînt complet ude, corturi n-aveţi, foc n-aveţi cu ce

face și la noapte am putea să vă așezăm în stivă, ca pe niște butuci. Numai noi, deci, putem să vă salvăm viața...

— Dacă aveți de gînd să ne salvați, bombăni unul din bandiți cu obrăznicie, atunci apucați-vă mai repede de treabă.

Rîbnikov și Nadea le împărțiră pîine și conserve. Bandiții se năpustiră lacomi asupra mîncării. Solnțev îi poftea cu rîndul în cabina lui. Rîbnikov și Nadea treceau într-un proces-verbal cele declarate de ei. Toți cei nouăsprezece cetățeni ai Moniei mărturisiră că Johnny Norocosul, alias Jonnathan Blackpig, directorul administrativ al „Societății de explorări îndepărtate", este în același timp și coproprietar al Orașului Subteran, în care se face exploatarea unei materii prime strategice. Celălalt stăpîn al orașului este un oarecare multimiliardar de peste Ocean.

Bandiții nu le spuseră prea multe, deoarece, vădit lucru, nici ei nu știau prea multe. Aflară într-adevăr că a izbucnit o revoltă în Orașul Subteran, dar dacă există o altă intrare și unde, n-aveau de unde să știe, căci nici unul dintre bandiți nu fusese vreodată acolo. De Orașul Subteran ei știau doar din auzite.

— Bine, domnilor, le spuse Solnțev după ce coborî ultimul dintre ei, acum o să iau legătură prin radio cu cea mai apropiată bază aeriană moniană și peste vreo două ore vor veni să vă ridice. Vă atrag serios atenția că singuri nu puteți ajunge nicăieri, deci stați liniștiți aici și așteptați să vină avionul.

— Stimate domn, se rugă Taurul Roșu. De ce nu ne duceți dumneavoastră? Am cont la bancă o sută de mii, în monedă moniană... Putem ușor să cădem la învoială. Și mai sînt și ceilalți!

Solnțev se încruntă.

— Păstrați-vă banii! Dacă puteam, vă duceam și fără ei. Dar n-aveți nici o grijă, chiar acum vom comunica. Și, zicînd acestea, începu să urce scara „Svietoliotului".

— Ce vă costă dacă ne transportați cu minunata dumneavoastră mașină? insistă Taurul Roșu.

Ben Ghimpele, nemaiputîndu-se stăpîni, se repezi la „Svietoliot" și puse mîna pe ușă:

— La dracu! Noi nu rămînem aici! răcni el aprinzîndu-se la față.

— Băieți! își pierdu cumpătul și Taurul Roșu. Vor să ne tragă pe sfoară! Vor să fugă și să ne lase în pustiul ăsta, să murim de foame și de frig! Să nu-i lăsăm, băieți!!

Solnțev intră repede în cabină. Ușa, care se închise, era cît pe-aci să-i strivească mîna lui Ben.

— Ascultați aici! urlă Taurul Roșu bătînd cu pumnii în ușă. Un milion! Vă dăm un milion dacă ne duceți în Monia!

Se apropiaseră toți de ușă, afară de Knood Lunganul, care trecuse în spatele mașinii și tot mormondea ceva pe acolo.

Deodată se auzi zgomotul elicei. Mașina se desprinse de pe gheață și urcă în aer. Bandiții căzură jos, iar deșiratul de Emerson Knood, care n-avusese timp să sară la o parte, fu trîntit cu putere la pămînt. Spre norocul lui însă, nimeri într-o băltoacă.

Ceilalți îl scoaseră de acolo și-l ridicară în picioare. Deodată el căzu din nou pe jos, de astă dată zguduit de un rîs aproape isteric.

— A înnebunit, rosti cu glasul frînt Taurul Roșu. A înnebunit de-a binelea...

— Eu am înnebunit? făcu lunganul, abia stăpînindu-și rîsul. Ba s-o credeți voi. Băieți, le-am făcut-o rușilor! Pe deseară sînteți invitații mei la masă. O să petrecem pe cinste... Dar să fim înțeleși: partea leului din averea lor mie îmi revine... Și acum, ia priviți!.... Acușica...

Emerson Knood întinse mîna spre punctul argintiu al „Svietoliotului", care se înălța. Deodată izbucni o flacără roșie...

PETRECEREA N-A REUȘIT

„Către toate bazele moniene din Arctica. Un grup de nouăsprezece cetățeni ai Moniei, colaboratori ai «Societății pentru explorări îndepărtate», au aterizat forțat pe coasta insulei de sud a arhipelagului... (urmau coordonatele). N-au nici corturi, nici provizii, nici combustibil și nici arme. Vă roagă să trimiteți un avion. Șeful expediției arctice sovietice, Solnțev".

Această telegramă fu transmisă în primul moment după ce decolară de pe insulă. Imediat sosi răspunsul.

„Trimitem avionul. Cu ce autorizație vă aflați în Arctica? General Grobz".

La această impertinentă întrebare ar fi trebuit să răspundă cu întrebarea: „Cu ce drept faceți pe stăpînii acolo unde nu sînteți stăpîni?" Solnțev însă hotărî să tacă.

Deodată se auzi o trosnitură asurzitoare, geamul se lumină de o flacără roșie. Totul se cutremură. Un moment toți avură impresia că și cabina în care se aflau se va sparge în bucăți. Solnțev însă puse repede mîna pe o pîrghie, aflată sub fotoliul lui, cabina făcu parcă un salt și ceva se prăbuși fluierînd în jos. Apoi începu repede să se lase în jos și cabina.

— Totul este în ordine, spuse Solnțev ștergîndu-și sudoarea de pe frunte.

— Atunci ce-i transmitem generalului Grobz? întrebă Ribnikov.

— Nimic, răspunse Solnțev. De altfel și transmisiunile noastre au luat sfîrșit..

Ribnikov se strădui să pună aparatul în funcțiune, dar dădu din mîini:

— Într-adevăr s-au terminat... Ce s-a întîmplat?

— „Svietoliot" nu mai există. Cabina se prăbușește spre pămînt.

— S-a sfîrșit cu noi, Levușka? întrebă Ribnikov.

— Nu, în troposferă se va deschide automat o parașută. Sper că n-a fost atinsă.

Cîteva secunde mai tîrziu, cabina se cutremură, oprindu-se parcă din cădere.

— S-a deschis parașuta noastră, spuse Lev.

Abia peste un sfert de oră, cabina susținută de parașută ateriză ușor pe gheață. Încă o mișcare a pîrghiei, și ea se fixă solid pe niște suporturi mobile.

— Într-un cuvînt, o aventură, dădu Ribnikov din cap. Dar cui i se datorește explozia?

— Mărinimiei noastre! îi dădu Solnțev răspunsul. Numai eu sînt de vină!

— Fruntea sus, Levușka! Ribnikov îl bătu pe umăr. Ce rost au asemenea cuvinte? S-a dus mașina. Ei și? Vorba-i că am rămas în viață! O să ajungem noi undeva, într-un fel sau altul.

— Nu, nu plecăm nicăieri de aici, îi răspunse Lev.

— Nu vorbi prostii! Trebuie să plecăm, cît mai avem ceva rezerve și cît ne mai țin puterile...

Irinin era de aceeași părere cu Ribnikov. Solnțev însă repetă cu încăpățînare:

— Nu plecăm nicăieri!

— Nu mai înțeleg nimic! își desfăcu Irinin mîinile.

— Nu-i nimic de înțeles, răspunse scurt Lev, care nu-și pierduse deloc stăpînirea de sine, cum i se păruse lui Ribnikov. Înainte de toate trebuie să ne pregătim să-i întîmpinăm pe musafiri! Vin desigur să se-nfrupte.

— Încep să înțeleg, clătină Ribnikov dumirit din cap. Ar fi trebuit să ne așteptăm la una ca asta.

— Aha! Și eu pricep. Vasăzică așa stau lucrurile, zise Harry și începu să-și răsucească mînecile. Lăsați-i pe mîna mea... Le dau eu să se sature! El își ridică pumnul ca un baros gata să se prăvale pe nicovală.

— Cum de nu ne-am gîndit noi la acest lucru? exclamă Irinin. Puteam să ne închipuim că derbedeii ăștia nu se vor da înlături de la nimic ca să pună mîna pe o pradă ușoară și încă în asemenea condiții!

— Să încerce numai! amenință Harry cu pumnul. Le-arăt eu!

Nadea își vîrî în buzunar un pistol electronic.

— Vă rog! o imploră Harry. Vă rog să nu trageți! Ei n-au arme, chiar eu le-am aruncat în apă toate automatele și pistoalele. Aș vrea să mă lupt cu ei fără arme.

— Nu se poate. Sînt aproape douăzeci!

— Ei și? răspunse tot mai înflăcărat Harry. Pentru mine cu cît sînt mai mulți cu atît mai bine.

— Ce ne rămîne de făcut? întrebă Irinin. Nu prea înțeleg ce plan ai, Lev Leonidovici. Doar n-am venit aici ca să ne batem cu banditii? În general situația noastră...

— Planul nostru rămîne neschimbat, răspunse Lev, absolut calm. Mergem să-l luăm pe domnul Robinson Polar și împreună cu el vom porni să cercetăm insula.

Irinin îl privi pe Lev cu teamă și oarecum cu milă.

— Ce tot vorbești, Lev Leonidovici? Cu ce să plecăm? „Svietoliot" nu mai există și nici legătura prin radio...

Solnțev se uită la ceas:

— Tovarășe comisar al guvernului! rosti el zîmbind. Sînt obligat să vă prezint scuzele mele. Eu n-am comunicat comisiei totul în ce privește utilajul „Svietoliotului". În ziua

prezentării raportului meu nu erau pe deplin terminate încercările stratociclului. Socoteam că-i prematur să vorbesc despre el. Astăzi îl veți vedea la lucru și veți avea prilejul să-i constatați calitățile.

— Hm !... După cum văd, tinere, ai de gînd în mod serios să ne uimești. Ce mai e și acest stratociclu ?

— Veți vedea imediat, răspunse Lev. Vă rog să poftiți cu toții afară.

Solnțev ieși ultimul din cabină ducînd în brațe o ladă mică și destul de ușoară. Puse jos lada pe un platou neted de gheață și începu să scoată dintr-însa diferite piese care de care mai curioase. Folosind cu dibăcie încheieturile speciale, el montă aceste piese, alcătuind din ele o libelulă de metal flexibil și ușor, cu un corp articulat-fragil ca aspect, cu un enorm cap străveziu și cu aripi striate. Această libelulă se sprijinea pe două labe-suporturi. După ce făcu un calcul după tabele și cu ajutorul sextantului, Lev îndreptă aparatul înspre sud.

— Direcția Moscova, spuse el zîmbind. Nadea, ai să aterizezi direct la noi în curte.

— Nadea își puse masca și își fixă la spate aparatul cu oxigen. Solnțev introduse în rezervorul mașinii un balon cu o încărcătură de electronii.

— Poți să-ți iei zborul ! Comandă Solnțev. Drum bun, Nadiușka !

Lev își îmbrățișă soția și trînti după ea ușa cabinei transparente. Nadea făcu semn cu mîna, și, deodată, după ce apăsă pe o pedală, libelula își luă zborul și dispăru. Numai bucle de aburi înghețați se mai zăreau șerpuind sus pe cer...

Solnțev se cățără pe un bloc de gheață și privi cu binoclul. După cîteva minute exclamă :

— V-am spus eu ! Uite-i că vin.

Se apropia un grup de oameni. Cu binoclul se puteau distinge fețele cunoscute ale bandiților monteni.

— Lev Leonidovici, dă-mi voie să le ies înainte. N-aș vrea să ajungă pînă aici. Nici să nu știe că ne-am salvat cabina. Lăsați-mă pe mine... singur...

— Eu cred că are dreptate Harry, își dădu părerea Irinin, care abia se întorsese dinspre sfărîmăturile „Svietoliotului", căzute la cîteva sute de metri mai departe. Dacă e așa sigur de forțele lui, nu strică deloc ca întîlnirea să aibă loc mai departe de noi. Mai bine să nu știe că l-am prins în flagrant delict. Ia uitați-vă aici, și-i întinse lui Lev o cupă de cauciuc. Asta-i amorsa unui cartuș cu o substanță explozibilă foarte puternică. Am găsit-o pe o sfărîmătură a „Svietoliotului". Cu asta au produs explozia.

— Vasăzică s-a făcut ! exclamă bucuros Harry. Pot să plec ?

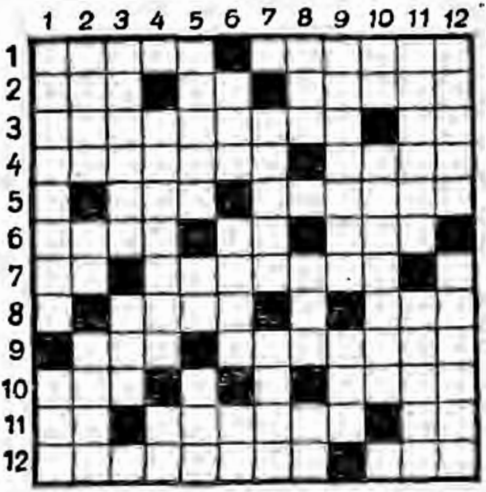
— Du-te, Harry, încuviință Lev. Dar ia bine seama : fără morți. Am transmis prin radio că sînt nouăsprezece, nouăsprezece trebuie să găsească.

Pentru orice eventualitate, Ribnikov pregăti armele.

(Continuare în numărul viitor)

Cosmos

SFÎRŞITUL ORAŞULUI SUBTERAN

ORIZONTAL:

1. Ţară fictivă sub pavilionul căreia naviga „Mafusail" — Unul dintre membrii expediţiei sovietice în Arctica aflat pe „Svietollot"; 2. Cultivă pămîntul — Literă geometrică — Suspenda; 3 Utopic — Umed; 4. Are elemente canine... dar care nu latră — Supusele lui Atila; 5. Cea atomică face parte din ele — Delicatesă porcină; 6. Mistuiţi — La revedere! — 3/4 din Asia; 7. Cămaşă înflorată — Eroul principal al romanului „Sfîrşitul Oraşului Subteran"; 8. Antares, Aldebaran, Alkor, Deneb.. la singular — Mijlocul unei mlaştini din vechea Argolidă; 9. Specie — Potrivii centrul; 10. Unul din deţinuţii „Oraşului Subteran" — Există; 11. Oraş în Chaldeea — Fără el nu merg unele pile — Lichid nesfîrşit; 12. I. Kalniţki a descris un asemenea oraş — Dintr-un astru a rămas o stradă.

VERTICAL:

1 Navă a Moniei — De naţionalitatea lui Raş; 2. Poate fi şi subteran — Notă muzicală — Pictor contemporan; 3. Oraş în Franţa — Ajutor; 4. Vizitatori — Do... bătrîn; 5. Răsare — Sfîrşitul lui Edgar Allan Poe — Fracţiuni de timp; 6. Prefix chimic — Sînt agreat — Particulă optativă; 7. Ca voevod cîntă într-o operetă celebră — Fumegă în Sicilia; 8. Paradis — Semnal telefonic — Plantă textilă; 9. Zăvorîte — E folosit la... IPROMET; 10. Metal folosit la multe aliaje — Cosmos; 11. Vin apele — Eşuat; 12. Soţia lui Lev Leonidovici Solnţev — Nava care l-a salvat pe Harry Gould.

Rezolvarea aritmogrifului din nr. 29

1. Astronava; 2. Marte; 3. Planetoid; 4. Mironescu; 5. Energie; 6. Racheta; 7. Satelit; 8. Sferică; 9. Teleghidat; 10. Excelsior; 11. Telectron; 12. Vîrf; 13. Hallux; 14. Gnox; 15. Electroni; 16. Ajutaj; 17. Astrida; 18. Sinoptician; 19. Sergiu; 20. Jucu.

De la A la B: Ştiinţifico-fantastic.

Vreţi să ştiţi cum văd scriitorii şi oamenii de ştiinţă profilul societăţii viitoare?

Vreţi să cunoaşteţi tainele grandiosului proces de creaţie ştiinţifică şi tehnică?

Vreţi să aflaţi întîmplări extraordinare, trăite de exploratori temerari, de pionieri ai ştiinţei, de luptători pentru o lume mai bună?

Vreţi să fiţi martorii unor pasionante aventuri şi călătorii?

CITIŢI COLECŢIA „POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE" editată de revista „Ştiinţă şi tehnică".

APARE ÎN LIMBILE ROMÎNĂ ŞI MAGHIARĂ, LA 1 şi 15 ALE FIECĂREI LUNI.

Abonîndu-vă din timp, puteţi primi acasă cu regularitate fascicolele ce apar.

CITIŢI REVISTA

„ŞTIINŢĂ ŞI TEHNICĂ“ !

IN ACEASTA PUBLICAŢIE GASIŢI ARTICOLE DESPRE TOATE PROBLEMELE MAI INSEMNATE ALE ŞTIINŢEI ŞI TEHNICII CONTEMPORANE, INFORMAŢII DESPRE ULTIMELE CUCERIRI ALE SAVANŢILOR DIN LUMEA INTREAGA.

TOŢI CEI CARE VOR SA CUNOASCA REALIZARILE RECENTE IN DOMENIUL:

NUCLEONICII,
CIBERNETICII,
FIZICII SEMICONDUCTORILOR,
BIOCHIMIEI,
ASTROFIZICII,
RADIO-ASTRONOMIEI,
MASELOR PLASTICE,
GENETICII,
PREFABRICATELOR ETC.

SĂ CONSULTE ARTICOLELE CE VOR APAREA IN REVISTA „ŞTIINŢA ŞI TEHNICA".

Pentru a vă asigura primirea regulată şi la timp a revistei reinnoiţi-vă abonamentul. Abonamentele se pot face la secţiile de difuzare a presei, factorii poştali şi difuzorii voluntari din intreprinderi şi instituţii !

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
eviigheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile şi sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecţia noastră pe adresa Bucureşti, Raionul I. V. Stalin, Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Nr. 1, Redacţia revistei „Ştiinţă şi tehnică". Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice" apare la 1 şi 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, preţul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

Preţul abonamentelor :

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU